

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑΛΗΞΕΩΝ ΑΡΣΕΝΙΚΩΝ

Α. Αρσενικά σε -ας

Καταλήξεις	Θεωρία - Παραδείγματα	Εξαιρέσεις
- ωνας	<p>A. Κύρια ονόματα</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ονόματα αγίων : Τρύφωνας 2. ονόματα θεών της μυθολογίας : Απόλλωνας 3. ονόματα επιφανών αρχαίων Αθηναίων : Πλάτωνας 4. εθνικά : Λάκωνας 5. τοπωνύμια 6. ονόματα βουνών : Κιθαφώνας <p>B. Κοινά ονόματα</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Περιεκτικά : στρατώνας 	<p>Παντελεήμονας</p> <p>-</p> <p>Μη Αθηναίων : Αίμονας</p> <p>Μακεδόνας</p> <p>-</p> <p>Ονόματα ποταμών : Στρυμόνας</p> <p>-</p>
- ορας	ρήτορας, πράκτορας	-
- τήρας	βατήρας, νιπτήρας	μάρτυρας

Β. Αρσενικά σε -ης

Καταλήξεις	Θεωρία - Παραδείγματα	Εξαιρέσεις
- ητής	Κυρίως από ρήματα σε -ώ (β' συζυγίας) : νικητής (νικώ), φοιτητής (φοιτώ)	Ιδρυτής, μηνυτής, κριτής
- ίτης	Τα περισσότερα εθνικά και κοινά : πολίτης, τεχνίτης, Μεσολογγίτης	<p>-είτης : Αγιορείτης, Ψηλορείτης</p> <p>-ύτης : Δύτης, Θύτης, λύτης</p> <p>-ήτης : Αιγινήτης, αλήτης, διαβήτης, ιδιοκτήτης, κομήτης, κυβερνήτης, μαγνήτης, πλανήτης, πλοιοκτήτης, προφήτης</p>
- ιστής	Κυρίως από ρήματα σε -ίζω & -ώ : καπνιστής, πολεμιστής	Δανειστής, ληστής, εμπρηστής
- ωτής	Κυρίως από ρήματα σε -ώνω : λυτρωτής, διορθωτής	
- ιώτης	στρατιώτης, πατριώτης	Ηρακλειώτης
- ότης	αγρότης, δημότης	Ηπειρώτης, Θιασώτης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑΛΗΞΕΩΝ ΘΗΛΥΚΩΝ

Α. Θηλυκά σε -η

Καταλήξεις	Θεωρία - Παραδείγματα	Εξαιρέσεις
- η	Πηγή, πράξη, δύναμη	-
- οσύνη	Δικαιοσύνη, καλοσύνη	-
- ηση	Απάντηση, μάθηση	-
- υση	Πάχυνση, μόλυνση	-

Β. Θηλυκά σε -α

Καταλήξεις	Θεωρία - Παραδείγματα	Εξαιρέσεις
- αια	Αυλαία, κεραία, τροχαία, Νίκαια	Θέα, ιδέα, νέα, παρέα, Ζέα, Κέα, Ρέα, Νεμέα, Τεγέα, Καπνικαρέα
- αйна	Λύκαινα, δράκαινα, Γιώργαινα	-
- ιά οξύτονα	Βραδιά, ελιά, ξενιτιά	- εια : όσα παράγονται από ρήματα σε -εύω, π.χ. γιατρεία, δουλειά
- ία παροξύτονα	- από αρσενικά σε -ος : φιλία, ελευθερία - από ρήματα σε -ώ, -είς : αδικία - όσα έχουν καταχρηστικό δίφθογγο στη λήγουσα : αρρώστια, ζήλια - τα περισσότερα & πιο συνηθισμένα κοινά ουσιαστικά : αταξία, γωνία - κύρια ονόματα	Φτώχεια -εια : όσα παράγονται από ρήματα σε -εύω & επίθετα σε -υς π.χ. ερμηνεία, λατρεία, πλατεία Εξαφέςεις : γειτονιά, ηγεμονία, κηδεμονία, προεδρία, δυσκολία, αμνηστία, ζηλία, ξενιτιά, περηφάνια Βασιλεία, Ηλεία, Σητεία, Χημεία, Τροία
- εια προπαροξύτονα	- από ρήματα σε -ώ, -είς : αμέλεια - από επίθετα σε -ης : αλήθεια, ασθένεια - σχεδόν όλα τα προπαροξύτονα : απώλεια - κύρια ονόματα	- οια : σύνθετα με β' συνθετικό τις αρχαίες λέξεις βους, νους, ρους, πνοή (πνοια), πλους π.χ. διάνοια, άπνοια - τρια : μαθήτρια, Ερέτρια

- ίδα	Ασπίδα, πατρίδα	Καρύδα, χλαμύδα
- ίλα	Καπνίλα, χωματίλα	-
- ίνα	Κατερίνα, καρδερίνα	-
- ισσα	Γειτόνισσα, Σαμιώτισσα	Λάρισα, σάρισα
- όνα	Εικόνα, αμαζόνα, Χαλκηδόνα	Αρραβώνα, αχυρώνα, κρυψώνα, λεγεώνα, χελώνα, Αυλώνα, Βαβυλώνα, Σιδώνα, Σικυώνα
- ότητα	Θερμότητα, ποιότητα	-
- ύτητα	Ευθύτητα, ταχύτητα	-

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑΛΗΞΕΩΝ ΟΥΔΕΤΕΡΩΝ

Καταλήξεις	Θεωρία - Παραδείγματα	Εξαιρέσεις
- ί	Κλειδί, αυτί, μαλλί	Οξύ
- ι	Καλοκαίρι, μαχαίρι	Βράδυ, δάκρυ, δίχτυ, δόρυ, στάχυ
- ιο	Εμβόλιο, ενοίκιο	1. ονόματα από κύρια ονόματα: Ζάππειο, Ηράκλειο 2. τα σύνθετα με τη γη : ισόγειο 3. λύκειο, βασίλειο, δάνειο, δίκτυο, έμβρυο
- είο	1. φανερώνουν τόπο : ιατρείο, ωδείο 2. παράγονται από ρήματα σε -εύω : βραβείο (βραβεύω), κουρείο	Τοπίο, Θρανίο, βιβλίο, γέλιο, κρύο, πλοίο
- ίδι	Δαχτυλίδι, κεραμίδι	Καρύδι, κρεμμύδι, μύδι, ξύδι, φρύδι, αντικλείδι, στρείδι, Παλαμήδι
- ίλι	Μαντίλι, μίλι, φιτίλι	Χείλι, δείλι, καντήλι, πετραχήλι, χαμομήλι, σταφύλι, κοχύλι, σφοντύλι, τριφύλλι
- ίκι	Κατσίκι, ποντίκι, φιστίκι	σκουλήκι
- όνι	Εγγόνι, παγόνι, αηδόνι	Αλώνι, κυδώνι
- τήρι	Ξυπνητήρι, ποτιστήρι	Κεφαλοτύρι (σύνθετα με το τυρί)
- τήριο	Πλυντήριο, κριτήριο	Κτίριο, μαρτύριο
- ητό	Κυνηγητό, παραμιλητό	-
- ημα	Συνήθως από ρήματα σε -ώ, -ούμαι, -αίνω & άλλα : άθλημα, πήδημα, πάθημα, μάθημα, πρόβλημα, επιφώνημα	Μήνυμα, θύμα, κύμα, ένδυμα, κώλυμα, κάλυμμα, ίδρυμα, ξέπλυμα, διάλυμα, διάλλεμμα, Ιεροσόλυμα, κρίμα, τρίμμα, απόρριμμα, υπόλεμμα, έλλεμμα
- ωμα	Χώμα, χρώμα, δίπλωμα	Όνομα, κόμμα, στόμα, πόμα, επίδομα
- ισμα	Από ρήματα σε -ίζω : αδυνάτισμα, κάπνισμα, μαύρισμα	Άθροισμα, δάνεισμα, γόγγυσμα, κελάρυσμα
- μα	Σήμα, σχήμα, χρήμα, ψέμα	Όσα παράγονται από ρήματα με χειλικό σύμφωνο (π, β, φ) : άναμμα (ανάβω), βλέμμα, κόμμα, γράμμα, δίλημμα, στρέμμα, λήμμα

- ιμο	Δέσιμο, πλέξιμο, γράψιμο	-
-------	--------------------------	---

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑΛΗΞΕΩΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

Καταλήξεις	Θεωρία - Παραδείγματα	Εξαιρέσεις
- αίος	Γενναίος, τελευταίος	Νέος
- λέος	Ρωμαλέος, πειναλέος	Κεφαλαίος, επιπόλαιος
- τέος	Αφαιρετέος, διαιρετέος	Τελευταίος
- είος	Παροξύτονα : ανδρείος, αστείος, θείος	Γελόιος, κρίος
- ιος	Προπαροξύτονα : άγιος, τίμιος, ουράνιος	- ειος : όσα παράγονται από κύρια ονόματα προσώπων π.χ. αβερύφειος, πυθαγόρειος - όμοιος
- ηρός	Πονηρός, ζωηρός, τολμηρός	Αλμυρός, αργυρός, βλοσυρός, γλαφυρός, ισχυρός, οχυρός
- ητός	Αγαπητός, αμίλητος	-
- ικός	Αθλητικός, ευγενικός	Δανεικός, γλυκός, θηλυκός, λιβυκός
- ιμος	Φρόνιμος, χρήσιμος	- ημος : έρημος & τα σύνθετα με β' συνθετικό δήμος, σήμα, σχήμα, φήμη, π.χ. άσχημος, επίσημος - υμος : τα σύνθετα με β' συνθετικό θυμός, όνομα π.χ. εύθυμος, ανώνυμος
- ινος	Μάλλινος, ξύλινος	Ανεύθυνος, υπεύθυνος, ακίνδυνος, επικίνδυνος
- ινός	Αληθινός, βορινός, βραδινός	Φτηνός, ελεεινός, ορεινός, σκοτεινός, ταπεινός, υγιεινός, φωτεινός
- ίσιμος	Νησίσιμος, υπολογίσιμος	Από ρήματα σε -ώ : κατοικήσιμος, συζητήσιμος
- ίσιος	Αρνίσιος, βουνίσιος	Ετήσιος, γνήσιος, ημερήσιος & εθνικά : Πελοποννήσιος, Μιλήσιος, Επτανήσιος
- ωπός	Αγριωπός, κιτρινωπός	-
- ωτός	Θολωτός, μεταξωτός	-

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑΛΗΞΕΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

Α. Καταλήξεις ενεστώτα α' συζυγίας

Καταλήξεις	Θεωρία - Παραδείγματα	Εξαιρέσεις
- άβω	Ανάβω, ράβω, σκάβω	Παύω, απόλαυσα
- εύω	Παιδεύω, λατρεύω, ονειρεύομαι	Κλέβω, σέβομαι
- αίνω	Ζεσταίνω, μαθαίνω, φαίνομαι	Δένω, μένω, πλένω
- έρνω	Γέρνω, φέρνω	Παίρνω
- ιάζω	Αγκαλιάζω, βουλιάζω, βιάζομαι	Αδειάζω, μοιάζω, μονοιάζω, χρειάζομαι, νοιάζομαι
- ίζω	Αντικρίζω, χαιρετίζω, συλλογίζομαι	Αθροίζω, δανείζω, πήζω, πρήζω, αναβλύζω, γογγύζω, δακρύζω, κατακλύζω, κελαρύζω, συγχύζω, σφύζω
- λλω	Αναβάλλω, αναγγέλλω, ψάλλω	Θέλω, οφείλω, μέλει
- σσω	Αναπτύσσω, απαλλάσσω	Αρέσω
- ττω	Εισπράττω, πλήττω	Θέτω, κείτομαι
- ίνω	Δίνω, κλίνω, κρίνω	- ήνω : αφήνω, σβήνω, στήνω, ψήνω - είνω : κλείνω, τείνω - ύνω : γδύνω, λύνω, ντύνω, ξύνω, φτύνω, διευθύνω, ευκολύνω, μολύνω, χύνω, ξεδιαλύνω, οξύνω, ταχύνω, αμύνομαι
- ώνω	Απλώνω, κλειδώνω	

Β. Καταλήξεις αορίστου

Καταλήξεις ενεστώτα	Καταλήξεις αορίστου	Ανώμαλοι αόριστοι
-ίζω	-ισα (σκουπίζω, σκούπισα) Εξαίρεση : όσα ρήματα έχουν διαφορετικό (ι) στον ενεστώτα (βλ. παραπ.) Π.χ. αθροίζω, άθροισα	Με η : πήγα, ανέβηκα, μπήκα, βρήκα, πήρα, ήπια, βγήκα, κατέβηκα, ήρθα Με ει : είδα, έμεινα, είπα, έστειλα, έσπειρα
-ώ	-ησα (ρωτώ, ρώτησα) Εξαίρεση : μέθουσα	Με υ : έφυγα, έπλυνα, έσυρα, μέθουσα, μήνυσα

-ώ & -ίζω	-ισα (σκορπώ & σκορπίζω, σκόρπισα)	
-----------	------------------------------------	--

ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ ΜΕΤΟΧΩΝ & ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ

1. Επιρρήματα

- ω : εδώ, άνω, κάτω, γύρω, πίσω, έξω
- ως : αλλιώς, ακριβώς, αμέσως, ευτυχώς, όπως, πάντως, πώς, ως κ.ά.
- ος : (ε)φέτος, εμπρός, εξάπαντος, προπαντός
- ον : σχεδόν, τουλάχιστο(ν), τυχόν, μάλλον, πιθανόν
- η : ειδημή, ακόμη, ήδη
- ης : καταγής, καταμεσής, επικεφαλής, επίσης, εξής
- ι : μαζί, πέρυσι, πάλι, έτσι
- ις : ολημερίς, οληνυχτίς, αποβραδής, νωρίς, κοντολογίς, μόλις
- ια : βαριά, μακριά, νότια κ.ά.
- εια : βόρεια
- ει : εκεί, παμφηφεί
- υ : πολύ, αντίκρυ, (ανα)μεταξύ κ.ά.

2. Μετοχές

Καταλήξεις	Ανάλυση	Παραδείγματα
-οντας\-ώντας	Όταν το (ο) δεν τονίζεται (-οντας) είναι όμικρον, ενώ όταν τονίζεται είναι ω.	Λέγοντας (λέγω) Αγαπώντας (αγαπώ)
-μενος\-μμενος	Τα ρήματα α' συζυγίας (όχι της β') που έχουν χαρακτήρα χειλικό σύμφωνο (π, β, φ, πτ), γράφονται στη μετοχή με 2μμ (εξαιρείται : ιδωμένος - βλέπω)	Γραμμένος (γράφω), αναμμένος (ανάβω) - Ντυμένος (ντύνω), αγαπημένος (αγαπώ)
-όμενος\ -ωμένος	Όταν το (ο) τονίζεται (-όμενος) είναι όμικρον, ενώ όταν δεν τονίζεται είναι ω (εξαιρούνται μερικές μτχς λόγιων ρημάτων β' συζυγίας : τιμώμενος - τιμώ, προσδοκώμενος - προσδοκώ, περισπώμενος)	Εργαζόμενος, εμπορευόμενος - Απλωμένος, πωμένος
-ισμένος\ -ημένος	Τα ρήματα της β' συζυγίας έχουν μετοχή σε -ημένος ή -ισμένος Τα ρήματα της α' συζυγίας διατηρούν το (ι, υ, ει, οι) της παραλήγουσας και στις	Αδικημένος, δυστυχημένος - Χτισμένος (χτίζω), κλεισμένος (κλείνω),

	μετοχές τους (εξαιρούνται : αποθαρύνω -αποθαρρημένος, επιβαρύνω - επιβαρημένος)	Δακρυσμένος (δακρύζω), αθροισμένος (αθροίζω)
--	---	--